

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023 – 2024

Nordnes Oppvekststun barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

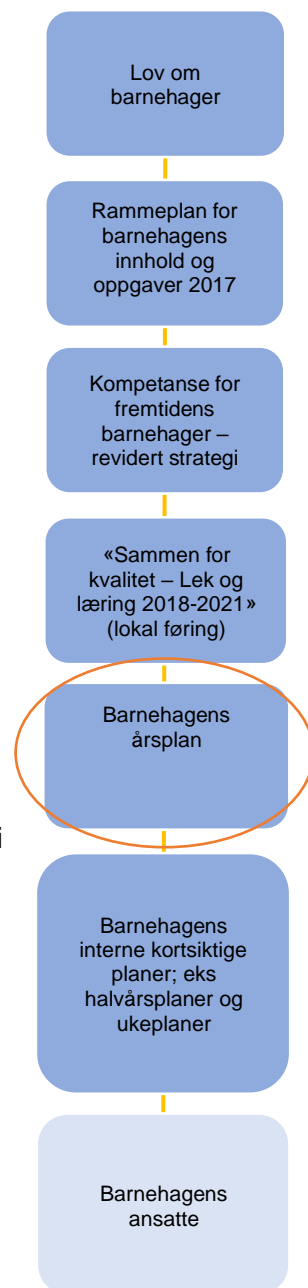
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

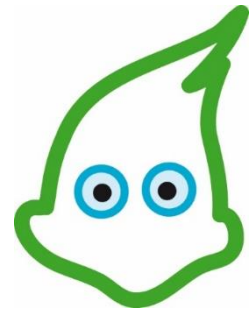

Innhold

Visjon og mål.....	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier.....	5
Mål.....	5
1.0 Barnehagens innledning.....	6
1.1 Struktur og organisering.....	6
1.2 Metodevalg	6
1.3 Kjerneverdier	7
1.3.1 Ser barnet	7
1.3.2 Varme.....	7
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	8
– medvirkende barn i lek og læring	8
2.1 Tilknytning	8
2.2 Lek	9
2.3 Læring	9
2.4 Barns medvirkning	9
2.5 Vennskap og felleskap	10
2.6 Mangfold	10
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	11
3.1 Fagområder.....	11
3.1.1 Språk som basiskompetanse	11
3.1.2 Matematisk kompetanse	12
3.2 Digitale verktøy.....	12
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon.....	13
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	13
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging.....	13
4.2.1 Dokumentasjon.....	13
4.2.2 Vurdering	13
4.2.3 Oppfølging	14
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet.....	14
I. Barnesyn og lærings syn.....	15
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	15

III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	15
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	16
V.	Overganger	17
a.	Tilvenning i barnehagen	17
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	18
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	19
VI.	Foreldremedvirkning	19
VII.	Bærekraftig utvikling	20
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	20
IX.	Barns seksuelle helse	21

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Velkommen til Nordnes oppvekststun barnehage. Barnehagen holder til i ett barnehagebygg oppført i 2020 sammen med Nordnes skole og Nordnes skole SFO.

Nordnes oppvekststun barnehage er delt inn i 2 hjemområder. I barnehagen vår har vi høyt fokus på lek og barnas psykososiale miljø. Vi har fast ukerytme, der vi deler i grupper, har turer i nærområdet, besøker Akvariet og bruker byens kultur tilbud som vi som by barnehage har mulighet til å gjøre. For de eldste barna har barnehagen også egen minibuss, så en del av progresjon fra liten til stor avdeling er at de eldste får reise på lengre utflukter.

Vi er en barnehage med et personal med bred erfaring og kompetanse som er svært stolte over den flotte barnehagen vår og som hver dag jobber for at vi skal være en barnehage med høy kvalitet.

1.1 Struktur og organisering

Nordnes oppvekststun barnehage har godkjenning til inntil 40 barn fordelt på våre to hjemområder. Beffen 0-3 år og Statsraaden 3-5 år

Barnehagen holder åpent mandag-fredag fra kl. 07.30-16.30, med unntak av bevegelige helligdager og 5 planleggingsdager. Vi holder også stengt julaften og nyttårsaften, og vi stenger kl. 12.00 onsdag før skjærtorsdag. Barnehagen holder stengt 3 uker i juli. Bergen kommune sine verdier ligger til grunn for alt arbeidet i barnehagen; personalet skal være varme, de skal være inkluderende og de skal se barnet. Foresatte får med jevne mellomrom informasjon om hva vi har opplevd og jobbet med. Dette formidles i form samtaler i hente -og leveringssituasjoner, foreldre/foresatte-samtaler og/eller på Vigilo.

Uteområdet til barnehagen er også nytt og tilrettelagt for barn i barnehagealder. Uteområdet er noe knapt til store barnegrupper (over 24 barn), vi vil derfor benytte oss av minibuss for å komme ut i skog og mark. Vi kjører på tur 2 ganger i uken. I tillegg benytter vi oss av alle de flotte parkene og lekeplassene i barnehagens nærområde.

1.2 Metodevalg

Trygg tilknytning og tilvenning av nye barnehagebarn har og et sterkt fokus hos oss. Barnehagens personalgruppe skal samarbeide godt. Arbeid med verdier, holdninger og kulturbygging i personalgruppen går parallelt med tilknytning og tilvenning.

Vi buker sensitiviseringsprogrammet ICDP og de ansatte som ikke har, skal kurses i programmet. ICDP er et enkelt forebyggende sensitiviseringsprogram som har som målsetting å sensitivisere og bevisstgjøre omsorgsgivere på sider ved samspillet som er særlig viktig for å fremme barns utvikling. ICDP programmet ble utviklet av professor Karstein Hundeide og professor Henning Rye ved universitetet i Oslo. Programmet blir nå brukt i en rekke land.

ICDP har tre hovedmål:

- Å fremme den positive oppfatningen av og holdningen til barnet.
- Å påvirke omsorgsgivers forståelse av hvor viktig samhandlingen mellom omsorgsgiver og barnet er for barnets utvikling.
- Å fremme omsorgsgiveres selvtillit.

For å nå hovedmål benytter ICDP seg av tre dialoger i samspill med barn:

1. Følelsesmessig dialog
 - Omhandler grunnlag for god kommunikasjon med barnet, hvordan vi snakker (verbalt og non-verbalt) og forstår hverandre. Hvordan vi viser kjærlighet og positive følelser til barnet.
2. Meningsskapende dialog.
 - Omhandler hvordan vi som omsorgsgivere hjelper barnet å skape mening og kunnskap om verden rundt seg. Hjelp med å sette ord på barnets erfaringer
3. Regulerende og grensesettende dialog.
 - Omhandler å hjelpe barnet med å utvikle strategier for målrettede handlinger, som å kle på seg, spise selv.
 - Grensesettende dialog; «si hva jeg skal gjøre, ikke alt jeg ikke skal»

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

Hvert enkelt barn skal bli møtt av tilstedeværende voksne som er nysgjerrige og bekrefter barns interesser og behov.

- Vi ser når barna trenger trøst og et fang å sitte på.
- Vi ser når barna trenger hjelp til å regulere følelsene sine.
- Vi gleder oss i lag med barna.
- Vi ser når barnet trenger hjelp til å komme inn i lek.
- Vi viser interesse for barnets liv utenfor barnehagen.

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

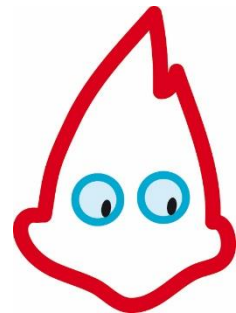
- Barn og foreldre blir møtt med et smil når de kommer til barnehagen.

- Latter og sang høres fra hjem-områdene og fra barnehagens uteområde.
- Tilgjengelig personale med et ledig fang.
- Barn og ansatte blir sett og anerkjent.
- Trygg atmosfære hvor det er godt å være.

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

- Personale ser barnas initiativ, behov og ønsker.
- Barna blir invitert inn i lek – og personalet veileder barn som strever med å få innpass.
- Positive rollemodeller som er «pålogget».
- Tar utestenging og ekskludering på alvor – følger opp!
- Uansett forutsetninger er alle en del av gruppen.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

De yngste barnas behov for trygghet, omsorg og nærhet er stort og fundamentalt for deres videre utvikling, både i et psykologisk, utviklingsmessig og læringsrelatert perspektiv. Barnet trenger sensitive voksne for å utvikle sine følelsesmessige og sosiale evner. Med voksne menes alle voksne, både foreldre og barnehageansatte.

En trygg tilknytning møter to ulike behov hos barnet. Det første er barnets avhengighet og behov for beskyttelse og omsorg. Det andre er barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden. Det er denne opplevelsen av stadig vekslende dynamikk mellom selvstendighet og avhengighet som danner fundamentet for barnets selvstendighet og livsmestring.

Personalet tar ansvar for at relasjonen til hvert enkelt barn er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse, omsorg, samt evne og vilje til samspill.

- Hvert enkelt barn og familie skal føle seg som en viktig del av fellesskapet i barnehagen.
- Barn og foresatte styrer i dialog med personalet hvor lenge foresatte er sammen med barnet i barnehagen – barnets beste er avgjørende.

- Barnehagen og foresatte kommuniserer tett om hvordan barnet har det i barnehagen slik at en sikrer at ikke barnet påføres stress over tid.
- Personalet har kjennskap til hvordan ulike barn uttrykker stress og ubehag da dette vises på ulike måter– ut fra observasjoner gjøres tiltak som gir barnet ro, trivsel og utvikling.

2.2 Lek

Gjennom lek uttrykker og bearbeider barna sine forestillinger, fantasier og følelser. Leken er også en viktig funksjon i barnets sosiale utvikling. Leken er et mål i seg selv, den er frivillig og tar utgangspunkt i det enkelte barns behov.

Lekemiljøet er tilpasset den aktuelle alderen, samtidig som det skal være noe å strekke seg etter. Leker og utstyr må plasseres slik at det er innbydende, tilgjengelig, og stimulerer barnas nysgjerrighet. Personalet skal balansere mellom å være veileder og skape rammer, samtidig som vi er bevisst på når vi skal tre tilbake for å gi rom for barnas egen lek.

- Vi skal være voksne som er til stede og aktivt bruker vår kunnskap og erfaring om lek.
- I Nordnes oppvekststun barnehage skal personalet delta aktivt og være støttende stilas i barns lek.
- Lekemateriell skal være gjort tilgjengelig for barn, både inne og ute.
- Vi deler oss også inn i små lekegrupper for å gi leken mer ro eller andre rammer.

2.3 Læring

«Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.»
(Rammeplan for barnehagen, innhold og oppgaver 2017, s. 22)

- Personalet har fokus på barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og sikrer at barna får tid til å utforske verden rundt seg.
- Nordnes oppvekststun barnehage skal være et trygt sted å være og et trygt sted å lære, i lek sammen med andre barn.
- Barn som lærer av barn – barnekulturen.
- Personalet er til stede, benevner og setter ord på handlinger og følelser.
- Personalet undrer og filosoferer sammen med barna.

2.4 Barns medvirkning

Medvirkning er avhengig av vår evne til å kunne fange opp og tolke små barns ønsker og intensjoner. Vi tilrettelegger for medvirkning i hverdagen slik at barna får valgfrihet og innflytelse. Dette støtter også opp under deres utvikling i å hevde egne tanker, meninger og behov. Videre er dette med på å bygge opp en god selvfølelse, dvs. føle seg betydningsfull og verdifull, og en god selvtillit, dvs. ha tiltro til egne initiativ. Vi ser på medvirkning som en svært vesentlig del av barnets helhetlige utvikling. For at barnet skal oppleve reell medvirkning må vi voksne se det enkelte barn gjennom å anerkjenne og bekrefte.

- Personalet fanger opp barnas initiativ og interesser.
- Personalet organiserer barnehagehverdagen slik at barna har reell mulighet for medvirkning.
- Vi er fleksible og kan endre planer ved initiativ fra barna.

- Barna medvirker aktivt i planlegging, gjennomføring og evaluering av prosjektarbeid i barnehagen.
- Barnesamtaler og barneintervju.

2.5 Vennskap og felleskap

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for felleskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt felleskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.» (Jf. Rammeplan for barnehagen, innhold og oppgaver. s. 22-23.) Alle barn skal oppleve vennskap og få støtte til å beholde gode venner.

- Personale skal være gode rollemodeller med gode verdier.
- Personale skal stoppe krenkende og uønsket adferd.
- Personale skal vise raushet og varme

2.6 Mangfold

«Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.» (Jf. Barnehageloven.)

- Alle skal møtes med respekt for den de er, og hvert enkelt barn definerer selv hvem de er.
- Det fysiske miljøet og det pedagogiske opplegget skal preges av mangfoldet blant barn og ansatte.
- Barnehagens personale reflekterer over egne holdninger knyttet til likeverd, inkludering og likestilling for å sikre en praksis hvor både barn, foresatte og kollegaer blir møtt med respekt og anerkjennelse.
- Barnehagen arrangerer ulike arrangement i samhandling med foresatte hvor ulike kulturer kommer frem gjennom mat, sang, rekvisitter, annet.
- Lekene i barnehagen er kjønnsnøytrale – og en vektlegger at barn selv velger sine aktiviteter, leker / annet, og får støtte til å ta selvstendige valg.
- Vi markerer og deltar på ulike arrangement knyttet til mangfold, blant annet Samenes nasjonaldag (6.februar) og FN-dagen (24.oktober).
- Gjennom fokus på barns medvirkning og inkludering arbeider barnehagen målrettet med mangfold

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Mål:

- Skape feller referanserammer til leken for å skape et inkluderende psykososialt barnehagemiljø.
- At voksne er deltakende og hjelper barnas lek og fantasi videre

Barnehageåret 2023/2024 har barnehagen valgt «*Lek og fantasi*» som tema. Dette er et tema som skal være med oss gjennom hele barnehageåret. Vi har utarbeidet temaplaner som sier mer konkret om hva vi skal jobbe med gjennom året. Dette gjør vi for å sikre at det blir en rød tråd i arbeidet vårt. Det vil være noen forskjeller på hvordan småbarn og storbarn avdelingene jobber med tema. Planene vil og være fleksible for å sikre barns medbestemmelse og medvirkning.

Temaplaner blir lagt ved

I årets kvalitetsoppfølging har vi jobbet med et inkluderende utemiljø og tenker at lek og fantasi er en fin måte å skape en inkluderende lek i utetiden. Vi skal være gode trygge voksne som viser vei og som undrer oss sammen med barna.

3.1 Fagområder

Gjennom Rammeplanen som er vårt lovverk så forplikter vi oss til å være innom Rammeplanens syv fagområder, men Bergen kommune har følgende tema som satsningsområde:

3.1.1 Språk som basiskompetanse

I barnehagen jobber man alltid med språk og barnas språklige utvikling. De små barna lærer nye ord hver dag, når de blir større settes disse ordene sammen til setninger og til slutt er språket blitt et verktøy for å kunne gi uttrykk for tanker, ideer og følelser. Rammeplan for barnehagen sier i kapittel 3 at «*Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling*»

Siden store deler av barnehagedagen består av spontane og uformelle samtaler mellom barn og voksne, er hverdagssamtalene en sentral arena for å støtte barnas språklige utvikling. Rutinesituasjoner bruker vi som en arena for å sette ord på det som skjer og er rundt oss. f.eks å si navnet på de ulike klesplaggene og hvilken mat vi liker best. I arbeidet med språkutvikling er leken sentral. Barn med godt språk, og voksne er viktige støttespillere for barn med mindre utviklet språk. Vi jobber også med språkutvikling ved å snakke om bilder, bruke konkrete i samlinger, kims lek, lottospill og lignende. Vi leser bøker, lærer sanger og regler, har aktivitetsgrupper, og vi oppfordrer barna til samtaler med en voksen eller i fellesskap ved for eksempel måltid eller samling. Vi gjentar barnas uttalelser i lengre setninger og med riktig uttale, uten å korrigere barnet. Barnets interesse kan være et fint utgangspunkt for å få barnet i tale. Små lekegrupper og språkgrupper skaper trygge rammer for utvikling av språket.

3.1.2 Matematisk kompetanse

Når man snakker om matematisk kompetanse, teker man fort på fagområdet antall rom og form. I rammeplan for barnehager står det bla: «*Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.*»

I barnehagen jobber vi med matematisk kompetanse på flere måter. Vi teller hver dag, snakker om måneder, år og om hvem som har bursdag først osv. Vi spiller spill med terning og telling og undrer oss sammen om ulike matematiske spørsmål. Barna øver på å stille på rekke, eller går sammen to og to. De løser problemer i form av puslespill, bygger ulike konstruksjoner med magneter, klosser, perler, lego, i sandkassen og lignende. De må samarbeide i lek og argumenterer og inngår kompromisser. Vi gjør eksperimenter og filosoferer over det som skjer. Vi utforsker og sammenligner det som er rundt oss eller det vi finner i naturen, som ulike former og mønster. Matematisk kompetanse er også romforståelse, avstandsbedømming og forståelse av størrelse.

3.2 Digitale verktøy

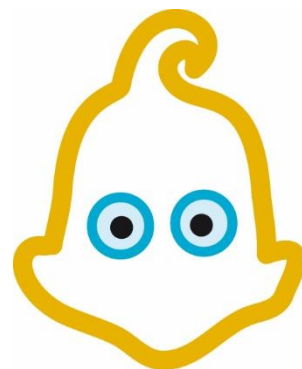
«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.» Rammeplan s.44

Samfunnet i dag er et digitalt samfunn. Å ta i bruk digitale verktøy sammen med barna er både gøy og lærerikt. Vi utforsker i den digitale verden sammen. Barna møter digitale verktøy som et supplement til lek, læring, samlinger og hverdagen.

Det finnes mange gode pedagogiske apper som kan hjelpe barn i innlæring av blant annet språk. Dette kan være et godt hjelpemiddel og et gøy innslag inn i språkgruppene. Digitale verktøy skal ikke brukes passivt, men sammen med aktive voksne i en pedagogisk aktivitet. Som for eksempel å finne en sang/eventyr e.l. for å skape felles referanserammer eller for å undre seg sammen.

Digitale verktøy barna møter hos oss:

- ✓ Kamera.
- ✓ Beebot
- ✓ Digitalt mikroskop.
- ✓ Telefon (f.eks å google ting vi lurer på sammen).
- ✓ Prosjektorer.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

For å utvikle kvaliteten på det pedagogiske tilbudet skal Nordnes oppvekststun barnehage være en lærende organisasjon. Lærings- og utviklingsarbeidet i barnehagen må baseres på relevant forskning og teori, og det faglige fellesskapet skal styrkes gjennom en god delingskultur. Vi skal ha fokus på barnehagens psykososiale miljø. Det skal være en trygg og god relasjon mellom ansatte-barn og barn-barn. Vi har fokus på voksnes deltagelse i leken og hvordan legge til rette for et godt leke- og læringsmiljø.

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Barnehageåret 2023/2024 har Nordnes oppvekststun barnehage fått innvilget søknad om å være med på Rekomp – regional ordning for kompetanseutvikling. Dette er et prosjekt der vi samarbeider med Høgskolen og får tildelt veiledere derfra. Vi skal lage projektskisse med mål og en plan for arbeidet med tema om lek. Dette er et prosjekt der målet er å utvikle personalets kompetanse. Vi kommer til å bruke tid både på ledermøter, personalmøter og planleggingsdager for å drive dette utviklingsarbeidet.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

Planlegging er med på å skape oversikt, kontinuitet og progresjon både for enkeltbarn og for gruppen. Barnehagen har fast dagsrytme og rutiner.

Avdelingene jobber mye med å planlegge rammer og tilrettelegge planer og mål i sitt arbeid på en slik måte at hvert enkelt barn skal bli møtt, sett og oppleve mestring i hverdagen og i prosjekter/temaarbeid. Observasjoner av barns trivsel, interesser og læring er viktig for at barna skal medvirke i evaluering og planlegging. Vi bruker også samlingsstunder og barnesamtaler for å høre barns meninger og ønsker. Dette legges også til grunn for å sikre barnas følelse av tilknytning, felleskap, vennskap, medbestemmelse og identitetsoppfatning.

4.2.1 Dokumentasjon

All kommunikasjon fra barnehagen går gjennom Vigilo. Her vil vi dele månedsbrev og månedsplaner, samt annen viktig informasjon. Vi i barnehagen deler månedsbrev med dere foreldre og dette er en del av vår måte og dokumentere det pedagogiske arbeidet.

4.2.2 Vurdering

Innhenting av foresattes tanker om vårt arbeid på området gjennom foreldresamtalene . 10-Faktor undersøkelse. Brukerundersøkelse november 2021 (Udir) Kvalitetsoppfølging annethvert år.

4.2.3 Oppfølging

I barnehagen har vi en ledergruppe som består av de pedagogiske lederne og styrer. I den gruppen bruker vi tid på ledelse, utviklingsarbeid og planlegging av gode rammer for hele barnehagen.

Styrer etterspør på ledermøter hvordan vi ligger an i forhold til planer vi har satt oss for barnehageåret. Dette står på saksliste til ledermøtet annen hver uke. Dette gjør vi for å sikre at vi driver i tråd med planer og at vi jobber aktivt for barnehagens psykososiale miljø. Noen planer endres underveis, men det er viktig å ha et bevisst forhold til hvorfor planer endres. Vi diskuterer dette på ledermøter for å sikre kvaliteten på det pedagogiske arbeidet og planene våre.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

For å sikre høy kvalitet på tilbudet vi gir barn og foreldre er vi avhengig av tilbakemeldinger fra våre brukere. I planlegging og gjennomføring av arbeidet vi gjør, både temaarbeid og daglige oppgaver legger vi til grunn observasjoner og samtaler med barna for hvordan vi gjør det videre. Vi planlegger gjennomføring av prosjekter, innreder lekeareal og legger til rette ut ifra hva vi ser og hører at barna interesserer seg for. Med de små barna som ikke har særlig mye språk vektlegger vi barnas handlinger og kroppslige uttrykk, med de større barna vektlegger vi også formelle og uformelle samtaler hvor vi får innsyn i deres tanker og meninger.

Hvert år deltar vi i foreldreundersøkelsen i regi av UDIR. Dette er et viktig verktøy for oss i barnehagen i planleggingen av vår drift videre. Vi tar med oss denne undersøkelsen inn i samarbeidsutvalget og i personalet, og planlegger videre hvordan vi kan justere vår drift for å kunne imøtekomme det som fremkommer av denne.

I tillegg til foreldreundersøkelsen medvirker foreldre gjennom foreldremøter, foreldresamtaler og kvalitetsoppfølging. Vi har et tett samarbeid med SU i barnehagen gjennom hele året slik at vi kan vurdere og kan endre kurs underveis hvis det blir nødvendig. Gjennom hele året oppfordrer vi også foreldre om å ha lav terskel for kontakt for å gi tilbakemeldinger på jobben vi gjør.

Del to

I. Barnesyn og læringsyn

Personalet arbeider etter et uttalt og felles syn på barn: Vi ser på hvert enkelt barn som et kompetent og handlende individ.

Barn kjenner sine behov og skal med bakgrunn i dette tas med på all planlegging av barnehagens virksomhet. Barns behov og meninger kommer til uttrykk gjennom deres nonverbale og verbale kommunikasjon, og gjennom foresattes kunnskap om barnet sitt.

Personalet i Nordnes oppvekststun barnehage er derfor avhengig av å innhente kunnskap om barnet, fra både barnet selv og dets foresatte, for å kunne legge til rette for at hvert enkelt barn skal oppleve trygghet og utvikling i barnehagen. Dette gjøres gjennom følgende fokus:

- Hverdagssamtalen verdsettes og gis tid, den innbyr til filosofiske refleksjoner mellom barn og ansatte.
- Ansatte som er gode på å lytte og høre hva barn forteller, nonverbalt eller verbalt.
- Ansatte som tar barns signal på alvor og som følger opp disse - Ansatte som er aktivt til stede, fysisk og psykisk, sammen med barna, og samtaler med barna rundt ulike hendelser/annet.
- Ansatte som lytter til foresatte og som også forteller om hverdagen i barnehagen til foresatte når de leverer eller henter.
- Foreldresamtaler minimum 2 ganger i året (styres ut fra barnas, foresattes og ansattes behov for informasjon og oppfølging).

Vi mener at barn lærer best gjennom samhandling med barn og voksne hvor kommunikasjon er en grunnleggende faktor. Gode varme relasjoner mellom voksen og barn er grunnlaget for et godt læringsmiljø i Nordnes oppvekststun barnehage. Videre vektlegger vi helhetlig læring med barnet som en del av et større sosialt fellesskap.

I Nordnes oppvekststun barnehage ser vi på hele dagen som viktige lærings situasjoner for barn. Uformelle hverdagssituasjoner og lek sammen med venner er like viktige som planlagte aktiviteter – om ikke viktigere, da dette er frivillig og på barnas initiativ. Gjennom fokus på barns interesser og å legge til rette for et miljø hvor barnet er aktivt medskaper og kan påvirke sin hverdag, mener vi at barnet får en indre motivasjon hvor læring har sin grobunn. I Nordnes oppvekststun barnehage skal barnet og ansatte derfor ha tid til undring og refleksjon i hverdagssituasjoner.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Gode relasjoner mellom personale, barn og til foreldre/foresatte som leverer og henter barna i barnehagen er viktig for å skape trygghet og trivsel for alle barn i barnehagen. Vi er opptatt av at starten på barnehagelivet skal være en god opplevelse for barn og foreldre. En trygg og god tilknytning er helt grunnleggende for at barn skal ha en god forutsetning for å utfolde seg, utforske verden og utvikle seg i barnehagen.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Grunnlaget for danning ligger i tilknytningen mellom mennesker som møtes. Dette betyr at ansatte i Nordnes oppvekststun barnehage må først fokusere på å sikre barnet et trygt,

nært og omsorgsfullt miljø for å sikre likeverdighet i relasjonen mellom barn og ansatte. Gjennom arbeidet med tilknytning oppstår en relasjon som danner grunnlaget for barnets videre utvikling og danning mot større selvstendighet, mestring og livslang læring.

Rammeplanen sier at:

«Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger» (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgave 2017, s. 19)

For å sikre gode relasjoner mellom barn - ansatte og mellom barn - barn mener vi at samhandling mellom barnehage - foresatte og mellom foresatte er grunnleggende. Ansatte i Nordnes oppvekststun barnehage er ansvarlig for at dette arbeidet er av høy kvalitet gjennom barnehagens planer utarbeidet av barn, ansatte og foresatte.

For å sikre tett samhandling med foresatte fokuserer barnehagen på gode møter ved levering og henting hvor en utveksler viktig informasjon som kan være av betydning for barns danning. Barnehagen skal også ha fokus på å sikre foresattes innblikk i barnehagens arbeid gjennom faste og jevnlig foreldresamtaler, møter og utarbeidelse av planer, månedsbrev og evaluering av prosjekter. Styrer er sentral knyttet til samhandling med FAU og SU – som er to viktige fora som bidrar til at foresatte kan være tett på barnehagens tilbud og kunne delta og påvirke vektlegging av ulike områder knytte til temaet.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Med tanke på progresjon i læring, lek og danning må vi ha både et individ- og et gruppeperspektiv. Her er et tett og godt foreldresamarbeid en viktig faktor for å kunne møte barnet der det er og sørge for progresjon i dets utvikling og læring. Ved hjelp av gode observasjonsmetoder og deltakelse i barnas lek og aktiviteter, tilpasser vi også aktivitetene til barnet og barnegruppens behov med tanke på progresjon og utvikling.

I Nordnes oppvekststun barnehage har vi småbarns- og storbarnsavdelinger hvor vi fokuserer på at det også skal være en progresjon fra liten til stor avdeling. Dette går blant annet på selvstendighet, mestring og tilgang på diverse utstyr.

Barna skal også bli kjent med fagområdene i barnehagens rammeplan:

Kommunikasjon, språk og tekst:

1. Bli kjent med billedbøker, pekebøker og eventyr, med og uten konkrete.
2. Kjennskap til rim, regler og sanger. Øve på å gjenfortelle.
3. Sette ord på ønsker, behov og følelser. Personalet skal hjelpe barna med riktig benevning av ord og uttrykk.
4. Gjennom lek og samspill.
5. Kjenner sitt eget navn og etter hvert navn på andre barn og på personalet i barnehagen.

Kropp, bevegelse, mat og helse:

1. De voksne setter ord på barnas følelser.

2. Turer i barnehagens nærmiljø.
3. Tilby perler og tegnesaker.
4. Dans, hinderløyper, bevegelsesleker og sangleker.
5. Sanger, bøker og samtaler om hvor maten kommer fra.
6. Hygiene.

Kunst, kultur og kreativitet:

1. Barna blir presentert for formingsmateriell som; naturmaterialer, maling med hender og pensel, leire, vann, papp/ulike former for papir, tekstiler, garn, ull m.m.
2. Barna får oppleve progresjon i å utforske ulike materiell som saks, lim, perler.
3. Bruke musikk, dans, bevegelse og drama.
4. Sanseropplevelser som smake, høre, lukte, føle i tillegg til det visuelle o estetiske.

Natur, miljø og teknologi:

1. Være ute i ulikt vær og alle årstider. Gå små turer i nærområdet.
2. Kjenne på snø, vann, jord og sand. Lytte til lyder i naturen, lukte på blomster, bark o.l. Bli kjent med at vi har ulike årstider.
3. Lete etter mark, maur og andre insekter. Se på hvor de lever og hva de liker.
4. Bruke konkreter og bøker med fortellinger og sanger om dyr. Snakke om hva dyrene liker og lydene de lager.

Antall, rom og form:

1. Orienter seg i barnehagen, eks: finne sin egen plass i garderoben, ved bordet, vite hvor rommene er, bli kjent med barnehagens uterom.
2. På, under, over, ved siden av, oppi. Eks: Å rydde og sortere leker, legge på plass, vite f. eks. hvor skoene skal stå.
3. Bruke telling i hverdagen gjennom bøker, eventyr og sanger. Eks: Bruke tall og telling i naturlige situasjoner, telle antall barn/neser/mager etc.
4. Telle antall år ved bursdag, måle høyde med duplo, kjenne forskjell på lett og tung.
5. Leke med f.eks: Putteboks, puslespill . Personale som benevner form på møbler og leker («du skal sitte ved det runde bordet»).
6. Sortere liten, mellom og stor eller etter farge. Barna er med og dekker på bordet til måltidene.
7. Bygge tårn med f.eks.treklosser eller Duplo.

V. Overganger

Overganger er en naturlig del av å vokse. For mange barn er det bekreftelse på at de utvikler seg. Vår jobb er sammen å sikre at barna opplever overganger som noe som positivt. Det gjør vi gjennom å legge til rette slik at barnet føler seg trygg i overgangen som skal skje. Dersom vi klarer dette, vil barna kunne møte overganger seinere i livet som en positiv ting.

a. Tilvenning i barnehagen

Den første tiden i barnehagen er viktig for barnets fremtidige trygghet og trivsel i barnehagen. Mange foreldre lurer på hvordan oppstarten foregår. Vi har derfor skissert hvordan vi vanligvis gjør dette. Vi legger opp til en gradvis oppstart i barnehagen, slik at barnet får tid til å bli kjent med det som skjer i barnehagen, de andre barna, lokalene og de voksne. Vi ser det som viktig at foreldre, eller andre nære personer er sammen med barnet de første 3 dagene.

Første dag i barnehagen

Barnet er i barnehagen relativt kort tid, det vil si ca. 1-2 timer, sammen med foreldre/foresatte. En av personale er sammen med dere og er den som vil være kontakten for barnet den første tiden. Barnet får treffe de voksne og de andre barna på basen og vi ser det som gunstig å avslutte dagen mens det fortsatt ennå er en positiv opplevelse for barnet. Dermed vil barnet kunne se frem til å komme i barnehagen neste dag.

Andre dag i barnehagen

Vi øker barnets tid i barnehagen gradvis, men da barn er forskjellige avtales dette med dere foreldre. Det er fint om barnet er med på et måltid sammen med de andre barna og dersom barnet godtar det kan dere foreldre/foresatte ta dere en liten tur i nærområdet eller sette dere i naborommet slik at barnet får prøve seg litt alene. Vi ønsker at dere ikke er så langt unna dersom der er behov for at barnet trenger dere. Det kan være greit å ha med noe lesestoff eller annet å fordrive denne tiden med. Det er normalt og sunt om barnet gråter eller reagerer på at dere som er de kjente og trygge, forlater dem. Vi vil ha tett dialog med dere, og kan gjerne ringe eller sende SMS med informasjon om hvordan det går i barnehagen. Etter hvert vil barnet forstå sin nye tilværelse og at dere kommer tilbake når dagen er slutt.

Tredje dag i barnehagen

Vi utvider tiden noe og barnet er litt lenger alene. Nærmere tid avtales med personalet. Det er viktig at foreldre/foresatte er tilgjengelig og må kunne komme på kort varsel. Det er også mulig for foreldre/foresatte å være i barnehagen hele dagen og trekke seg litt vekk slik at barnet får følelsen av å være på egenhånd. Dersom barnet skal sove i barnehagen, bør vi prøve det ut denne dagen.

Hvor lenge barnet skal være i barnehagen og hvor mye barnet skal være alene avhenger av barnets trygghet. Dette avtaler dere i samarbeid med personalet, barnets beste står i fokus.

I løpet av den første tiden ønsker vi å ha en oppstartssamtale, der dere kan gi oss informasjon om barnet, hva det liker og har behov for, og vi kan fortelle dere om barnehagen, noe praktisk informasjon med mer. Tidspunkt for samtalen avtales når barnet har begynt i barnehagen.

Vi håper at denne informasjonen skal gi dere en forsmak på det som venter dere i barnehagen. Dersom det er noe dere savner, eller dere har tanker om ting som kunne vært gjort annerledes, ikke nøl med å ta kontakt. Vi er glade for innspill og vi er avhengig av deres tilbakemeldinger.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

I Nordnes oppvekststun barnehage vektlegger vi at alle ansatte skal kjenne godt til alle barn og foresatte i hele barnehagen uavhengig av hvilken avdeling de tilhører inneværende barnehageår.

Vi begynner også tidlig å gjøre barn kjent med hele barnehagen, men ikke før barnet er klar (ulik fra barn til barn). Dette skal gi trygghet for overgangen, både for barn og foresatte.

Før barna bytter avdeling får de gå mye på besøk, det blir snakket om overgangen med barnet og det arrangeres også felles aktiviteter på tvers.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Mål: Barnet skal oppleve trygghet og forventning i forhold til overgangen fra Nordnes oppvekststun barnehage til skolen.

Miljøet i barnehagen skal styrke enkeltbarns selvfølelse og mestringsfølelse, noe som vil gjøre overgangen til skolen trygg og god.

Rammeplanen sier at «*De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.*» (Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017). Bergen Kommune har laget en egen plan som heter «Plan for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole i Bergen Kommune». Vi i Nordnes oppvekststun barnehage vil følge denne planen når vi får førskolebarn i barnehagen, blant annet ved å ha møter med skolen for å gi informasjon dersom foreldre/foresatte ønsker det

VI. Foreldremedvirkning

I Nordnes oppvekststun barnehage er vi opptatt av å legge til rette for god samhandling mellom barnehage og hjem. Gjennom god samhandling skal barnehagen sammen med hjemmet legge til rette for barnets trygghet, lek og læring. Gjennom god dialog og forståelse med hjemmet vil vi ivareta samfunnsmandatet og verdigrunnlaget til barnehagen; «Samarbeid mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling» (Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2017).

Personalet vil støtte foresatte ved behov til samarbeid med andre instanser. Barnehagen er opptatt av at foreldresamarbeid skal foregå både på individnivå og gruppenivå. Barnehagen har eget Foreldrearbeidsutvalg (FAU) og samarbeidsutvalg (SU) som skal gi foresatte mulighet for å ivareta foresattes kontakt med barnehagen.

Vi vil normalt sett gjennomføre foreldremøter ved oppstart av nytt barnehageår (midten av september)

Gjennom åpen og god dialog skal personalet i Nordnes oppvekststun barnehage sammen med barna og barnas foresatte, planlegge og evaluere tilbudet som til enhver tid gis i barnehagen.

Dette gjøres ved at:

- Personalet informerer sammen med barna om barnehagehverdagen gjennom «dagen i dag»

- Personalet viser respekt for barnet og foresatte ved å lytte og sikre likeverdighet i relasjonen.
- Pedagogisk leder tilbyr alle foresatte minimum to foreldresamtaler pr år.
- Pedagogisk leder tilbyr oppstartsamtale når barnet begynner i barnehagen.
- Barnehagens FAU og SU har jevnlig møter i barnehagen og hvor det blant annet samhandles rundt utarbeidelse og evaluering av årsplan og sosiale tilstillinger, samt annet som har betydning for tilbudet til barna.
- Pedagogiske ledere og administrativt personal er lett å nå på telefon og e-post.
- Barnehagen deltar i brukerundersøkelsen og arbeider aktivt med å forbedre praksis slik at vi styrker brukernes tilfredshet med tilbudet.
- Personalet bistår foresatte ved behov, til samarbeid med andre instanser som; PPT, Barnevern, Helsestasjon mfl.

VII. Bærekraftig utvikling

«Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt.» Rammeplan s.10.

For oss handler det om å ta vare på naturen og alle levende organismene som lever i naturen. Personalet i barnehagen skal vise barna sammenhengene og skape mening i forvaltning av naturressursene. Eksempel på dette kan være å vise barna meitemarkens viktige oppgaver som betydning for planters vekst gjennom ganger de lager som skaper drenering og som mat for andre organismer i naturen. Alle levende organismer har sin plass og mening i økosystemet.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

(Når det gjelder å sette inn egnede tiltak utformer personalet tiltaksplaner ved behov dersom personalet observerer situasjoner på avdelingen som er negativt for barnas psykososiale miljø. Ett eksempel på en slik situasjon kan være at et barn konsekvent blir utestengt av andre barn i lek. På den måten kan en systematisk jobbe mot å forbedre det psykososiale miljøet, i tillegg til å dokumentere prosessen.)

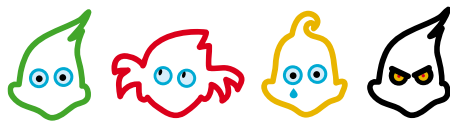
Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

I Nordnes oppveksttun har vi utarbeidet en egen Skyfritt/Kapittel 8 perm. I denne har vi utarbeidet et eget årshjul for å sikre at vi fanger opp enkelt barn eller barnegrupper som trenger ekstra oppfølging eller tilrettelegging. Pedagogisk leder på hver avdeling har ansvar for å sette i gang aktivitetsgrupper der det skal observeres på enkelt barn og barnegrupper for fange opp om det er noen som trenger ekstra støtte. Annen hver uke er dette tema på pedagogisk leder møte. Er det noen som skal følges opp snakker vi om dette og blir enige om det skal skrives aktivitetsplan eller tiltaksplan.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Nordnes oppveksttun barnehage
Nordnesparken 3
5005 Bergen

Tlf styrer Eirik Hjortland: 40801315

Hjem-område Beffen: 40812393

Beffen tur: 40812393

Hjem-område Statsraaden: 4081239

Statsraaden tur:40810331

WWW:

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/nordnes-oppveksttun-barnehage>

e-post: barnehagen.nordnesoppveksttun@bergen.kommune.no

**BERGEN
KOMMUNE**